

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

PROTOKOLL
2016-11-02
muntlig förberedelse i
Nacka Strand

Aktbilaga 434
Mål nr
M 1333-11

Tid: 12.30–14.45
Paus: 14.00–14.30

RÄTTEN

Rådmannen Anders Lillienau (ordförande) och tekniska rådet Jan-Olof Arvidsson

PROTOKOLLFÖRARE

Beredningsjuristen Linda Bellucci Feijen

SÖKANDE

Svensk Kärnbränslehantering AB, 556175-2014, Box 250, 101 24 Stockholm
närvarande genom ombud och Helene Åhsberg, Mikael Gomtner, Saida Laranchi Engström, Anders Ingman, Börje Torstenfelt och Martin Sjölund

Ombud: Advokat Per Molander, Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, Box 1711, 111 87 Stockholm, *närvarande*

ÖVRIGA NÄRVARANDE

1. Strålsäkerhetsmyndigheten, 171 16 Stockholm
närvarande genom Ulf Yngvesson, Ansi Gerhardsson, Johanna Alterman, Annika Bratt, Tomas Löfgren och Patrik Borg

2. Rådmannen Monica Daoson

SAKEN

tillstånd till anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall

Muntlig förberedelse hålls gemensamt för mål M 1333-11 och M 7062-14. Vid sammanträdet behandlas även frågor som rör mål M 4617-13 och M 6009-16.

Den muntliga förberedelsen följer i huvudsak följande förhandlingsordning.

1. Närvarande antecknas.
2. Ev. synpunkter på förhandlingsordningen.
3. Rätten redogör för syftet med sammanträdet.
4. Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) redogör kort för
 - a. miljömässiga, tekniska och eventuella andra samband mellan ansökningarna i

Dok.Id 475889

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 40 E-post: mmd.nacka.avdelning4@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:00-16:30

mål M 1333-11 (Kärnbränsleförvarsmålet), M 4617-13 (dispensmålet),
M 7062-14 (SFR-målet) och M 6009-16 (hamnmålet)

b. planeringen hittills av aktuella prövningar enligt miljöbalken och lagen om kärnteknisk verksamhet (1984:3), KTL.

5. Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) ges tillfälle att redogöra kort enligt punkterna 4 a och b.

6. Behov av samordnad prövning och målens fortsatta handläggning.

a. Domstolen behöver gå igenom ansökan i hamnmålet och ser svårigheter med att överblicka processen i samtliga mål innan ansökningarna i SFR-målet och hamnmålet i vart fall kungjorts och motparter lämnat synpunkter. Domstolen överväger att upphäva beslutet om vilandeförklaring av dispensmålet. Frågan om samordnad prövning behöver hanteras. Frågan är därför om det finns förutsättningar att nu närmare planera för huvudförhandling mars–april 2017 i Kärnbränsleförvarsmålet.

b. Vilka processekonomiska fördelar och nackdelar har följande alternativ?

i. En samordnad prövning av de fyra målen, med en gemensam huvudförhandling som planeras på lämpligt sätt utifrån behoven i respektive mål.

ii. Först en samordnad prövning av Kärnbränsleförvarsmålet, dispensmålet och hamnmålet, med en huvudförhandling där SKB redovisar relevant underlag från hamnmålet och SFR-målet (främst hamnrelaterad verksamhet), vilket leder till ett yttrande till regeringen. Därefter huvudförhandling i SFR-målet. (Alternativt behandlas även dispensmålet senare, om det fortsatt är vilandeförklarat.)

iii. Något annat alternativ?

iv. Möjliga konsekvenser av respektive alternativ.

c. SKB och Strålsäkerhetsmyndigheten ges tillfälle att lämna synpunkter på behovet av samordnad prövning och målens fortsatta handläggning.

7. Övriga frågor.

8. Avslutning.

Rätten presenteras. Parterna antecknas. Det antecknas att varken SKB eller SSM har några synpunkter på förhandlingsordningen.

Ordföranden redogör kortfattat för bakgrunden i målen och syftet med sammanträdet.

SKB ger in och delar ut presentationsmaterial, aktbil. 435.

SKB redogör kort för sambanden mellan ansökningarna i målen samt planeringen hittills av aktuella prövningar i huvudsak i enlighet med aktbil. 435, med följande tillägg.

Kärnbränsleförvaret fordrar helt andra säkerhetsprinciper och helt annan prövning än SFR. Kärnbränsleförvaret och SFR är två separata projekt som inte är beroende av varandra. Geografiskt är det 1 kilometer mellan verksamheterna. Hamnmålet omfattar en självständig hamnverksamhet men hamnverksamheten utgör även följdverksamhet till Kärnbränsleförvaret och SFR.

Bullerkällor från hamnverksamheten kan samverka med bullerkällor från SFR men inte med Kärnbränsleförvaret.

SSM inleder med att påminna om myndighetens uppdrag och kompetens, dvs. att granska SKB:s ansökningar enligt KTL, och anför bl.a. följande.

SSM:s arbete är, om man ser till domstolens fyra mål, begränsat till Kärnbränsleförvaret och SFR. Vissa delar av prövningarna enligt miljöbalken och KTL har koordinerats, vilket de ser positivt på. SSM är en liten myndighet med begränsat antal anställda. Granskning av ansökningarna görs på samma enhet och till stor del av samma personer. De har tidplaner för båda ansökningarna. När det gäller Kärnbränsleförvaret följer den domstolens tidplan och de utgår från att huvudförhandling hålls i mars–april 2017. Ett yttrande i sak är tänkt att lämnas till regeringen sommaren 2017.

Tidplanen för SFR är tajt och osäker. De har begärt in kompletterande uppgifter från SKB. Under förutsättning att SKB lämnar in de begärda kompletteringarna kommer ett yttrande i sakfrågan att lämnas till domstolen till sommaren. Huvudförhandling är planerad till någon gång hösten 2017 och därefter planeras ett yttrande till regeringen vid årsskiftet 2017/18.

SKB redogör för om det finns behov av en samordnad prövning och målens fortsatta handläggning m.m. i huvudsak i enlighet med inlämnat presentationsmaterial, se aktbil. 435, med följande tillägg.

SKB utgår från att det är handläggningen fram till att domstolen lämnar sitt yttrande till regeringen som behandlas vid sammanträdet. Efter att regeringen beslutat om tillåtlighet kan många scenarion bli aktuella och då kan det eventuellt vara lämpligt att målen handläggs gemensamt.

SSM uppger följande om en samordnad prövning.

De ser inga uppenbara processekonomiska fördelar med samordning av målen. Det finns en uppenbar risk att Kärnbränsleförvarsmålet försenas, vilket kan bli problematiskt. En del i den ansökan rör en utökad kapacitet för mellanlagring i Oskarshamn (Clab). Eftersom kapacitetsgränsen kommer att vara nådd 2023 är det viktigt att frågan hanteras och en eventuell försening i Kärnbränsleförvarsmålet skulle kunna innebära en strålsäkerhetsrisk.

Vidare skulle en sammanläggning av målen innebära problem och utmaningar för deras arbete eftersom samma personer arbetar med båda målen. Det skulle kunna leda till att deras prövningar försenas.

Vid kontakt med handläggare på den juridiska enheten vid Miljö- och energidepartementet har denne uppgett att de inte ser någon fördel med att lägga samman målen och att de förväntar sig att få två separata yttranden.

Rätten ställer frågor enligt följande: (1) Omfattar målen skilda verksamhetsområden och vilka samband föreligger i så fall mellan verksamheterna, (2) krävs det någon prövning enligt KTL avseende hamnverksamhet, (3) finns det någon möjlighet att lösa frågan kring kapacitetsbegränsningen i Clab för det fall prövningen i Kärnbränsleförvarsmålet blir försenad, (4) har det någon betydelse för den planerade fortsatta handläggningen av Kärnbränsleförvarsmålet att SFR-målet och hamnmålet inte är kungjorda än?

Med utgångspunkt att målen inte skulle komma att prövas samordnat ställer rätten frågor enligt följande: (5) Hur kan det säkerställas att man uppfyller de krav på en samlad bedömning som krävs i praxis vid prövning enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken (Natura 2000), (6) vid hur många tillfällen kan domstolen komma att pröva frågor om hamnverksamhet, transporter och åtföljande störningar avseende buller och kväveutsläpp och vid hur många tillfällen skulle motparter få lämna synpunkter i dessa frågor?

SKB svarar i huvudsak följande på frågorna.

1. Det rör sig om separata verksamhetsområden, bild 2 i presentationsmaterialet beskriver väl förhållandena. Mellan anläggningarna för Kärnbränsleförvaret och SFR är det ett avstånd på 1 kilometer. SFR avgränsas från hamnen genom staket.

2. Nej. Tillstånd till transporter enligt KTL finns i dag. Tillståndet förnyas vart tredje år med hänsyn till de då aktuella transportererna.

SSM tillägger följande. Transporterna av kärnbränsle kräver tillstånd enligt KTL men inte hamnen i sig. Befintligt tillståndet omfattar således själva transportsystemet som sådant, dvs. behållarna som kärnbränslet transporteras i och övrigt säkerhetsåtgärder kring transportererna.

SKB anför vidare följande.

3. Prövningen i Kärnbränsleförvarsmålet omfattar även mellanlagringsverksamheten i Oskarshamn. Befintligt tillstånd omfattar lagring av 8 000 ton kärnbränsle. SKB har yrkat att tillståndet utökas till att omfatta 11 000 ton kärnbränsle. Utrymme att lagra kärnbränsle finns på platsen så det är således endast tillståndsmängden som behöver utökas. Den utökade verksamheten kräver inte att regeringen prövar tillåtligheten enligt miljöbalken men utökningen kan kräva regeringsprövning enligt KTL.

Även om frågan om ökad mellanlagring av kärnbränsle skulle särskiljas, skulle prövningen försenas eftersom prövningen hos regeringen kan ta upp emot 1,5 år. SKB påkallar för närvarande inte någon särskild prövning av frågan.

4. Nej. Det är en fördel om relevant del av hamnverksamheten behandlas vid huvudförhandling i Kärnbränsleförvarsmålet.

5. Prövningarna i vart och ett av målen ska kunna ske separat och varje mål kan stå på egna ben. I varje mål om Kärnbränsleförvaret, SFR respektive hamnen redovisas dels effekterna av den enskilda verksamheten, dels de kumulativa miljöeffekterna och påverkan av att samtliga verksamheter bedrivs tillsammans. SKB:s ambition har varit att ge in material för en belysning av den samlade påverkan.

För det fall det skulle krävas tillstånd avseende Natura 2000-områdena ser de inget hinder att prövningar görs i var och ett av målen. Domstolen skulle kunna meddela tillstånd i vart och ett av målen.

6. Det är svårt att uttala sig om hur många gånger domstolen skulle komma att pröva frågorna. Det skulle kunna bli vid tre tillfällen och sedan ytterligare ett tillfälle efter regeringens prövning. I varje mål ska det finnas underlag för att bedöma miljöpåverkan av den enskilda verksamheten samt de kumulativa effekterna av samtliga verksamheter. Det ska således finnas underlag för att kunna bestämma villkor i varje mål. Det kan leda till att domstolen behöver villkorsreglera buller vid flera tillfällen. När det gäller

bullerfrågan finns det inget behov av koordinering mellan Kärnbränsleförvarsmålet och hamnmålet. Däremot kan behov av koordinering föreligga mellan SFR-målet och hamnmålet.

FORTSATT HANDLÄGGNING

Rätten meddelar följande. SKB och SSM ges tillfälle att yttra sig över protokollet senast tre dagar efter att de fått del av protokollet.

Den muntliga förberedelsen förklaras avslutad.

Som ovan

Linda Bellucci Feijen

Prot. uppvisat/